

Els meus millors consells, d'Antonio Alcántara

Publicat per [Interacció](#) [1] el 07/09/2025 - 13:36 | Última modificació: 09/04/2026 - 08:37

Comencem un nou curs amb les piles carregades i la mirada posada en tot allò que ens mou: la cultura, l'art i la creativitat compartida. Però no ho fem soles. Aquest any, seguim obrint la porta a veus que ens inspiren: amics, col·legues, experts i companys del sector cultural que, des de la trinxera o al capdavant de projectes punters, tenen molt a dir.

Els i elles ens deixaran consells, recomanacions i reflexions engrescadores que alimenten les ganes de continuar creant, connectant i compartint cultura. Perquè escoltar-los és una manera de recordar per què fem el que fem... i per què val tant la pena continuar.

Al setembre hem volgut escoltar l'aportació d'Antonio Alcántara.

Especialitzat en circ social, participació, acció comunitària i joventut, és educador social amb un màster universitari en Intervencions Socials i Educatives per la UB i actualment està finalitzant el doctorat en Educació i Societat. És professor de la Facultat d'Educació de la [Universitat de Barcelona](#) [2] i membre de l'equip pedagògic de l'[Ateneu Popular 9Barris](#) [3] i de [La Perifèrica SCCL](#) [4].

Col·labora habitualment com assessor amb entitats i administracions públiques en l'elaboració de plans de participació, d'acció comunitària i de formació. Ha publicat diversos articles i llibres.

Fa la web educaciotransformadora.com [5]

Escolto:

La música que escolto és molt diversa. La meua llista de reproducció de favorits té Lola Flores, Piperrak o Zaz. I escolto la ràdio als matins amb la família. Mentre preparem per anar a l'escola escoltem [Matina Codina](#) [6]. El visc com un programa innovador, dinàmic i amb continguts agosarats i provocadors. Suposo que per això m'agrada escoltar-ho al matí i amb la família.

Llegeixo:

Aquestes setmanes hem fet la presentació del llibre [Circ a l'escola. Creativitat, motricitat i cooperació](#) [7] de [Neret Edicions](#) [8], amb propostes aplicables a diferents entorns educatius. A més a més, un dels primers capítols parla del consentiment aplicat als projectes de circ com a element central en al relació educativa: demanar permís per tocar el cos i per ser tocat, per participar d'una activitat o d'una proposta, permetent així aplicar la cura cap a l'altre/a. Em sembla la bomba.

Aquests dies estic llegint i gaudint molt amb el llibre [Cultura Ingovernable](#) [9] de la Jazmín Beirak, que recomano vivament. L'autora planteja una reflexió profunda sobre el paper de la cultura més enllà de les polítiques institucionals, posant en valor les pràctiques culturals que neixen des de la base, de manera autònoma i col·lectiva. És especialment inspirador si t'interessen els processos de construcció mancomunada a través de la cultura.

També us aconsello [Palau del Poble](#) [10] d'Eric Klinenberg, un llibre imprescindible si us interessen els temes comunitaris. Klinenberg analitza, a través del concepte d'infraestructura social, com els espais públics i d'ús compartit —com biblioteques, centres culturals o parcs— tenen un paper fonamental en la construcció de vincle, suport mutu i de salut democràtica d'una societat.

Algú que trobo molt interessant:

Sempre m'ha resultat molt inspirador dialogar amb en [Xavier Artal](#) [11], carter al barri gòtic del sud i vinculat a diferents projectes de cultura comunitària i de l'economia social i solidària de Barcelona. Tal i com ell mateix explica, vivim en el meravellós món dels equilibris, en el qual necessitem escoltar-nos i construir plegats per donar resposta a molts dels entrebancs – o digueu-li reptes socials – que ens mengem cada dia.

Una altra persona amb la qual aprenc sempre és l'Ester Bonal de [Xamfrà](#) [12], un centre de música i escena del Raval que genera i participa en projectes artístics de desenvolupament comunitari. Lidera una mirada tendra i forta per fer espais on les persones tinguin veu independentment del seu estatus legal. Una professional i persona increïble.

Seguiu aquestes organitzacions:

La gent de [Caravan Circus Network](#) [13]. Una xarxa europea de circ social que aglutina projectes de diferents països amb una mirada molt potent. També dona suport a altres projectes com l'[Escola de Circ de Palestina](#) [14].

També recomano [Docents 080 per l'habitatge digne](#) [15] perquè posa damunt de la taula com afecta el problema dels desnonaments i la falta d'habitatge als infants, des d'una mirada de justícia social.

Això em manté despert a la nit:

Últimament em preocupen els canvis urbanístics que es donen a la perifèria de Nou Barris, a Barcelona, i Montcada i Reixac, allà on s'ajunta el barri de Vallbona i Can Sant Joan. En aquest indret hi tenim patrimoni com el Rec Comtal o l'Horta de La Ponderosa i sembla que el creixement de la ciutat apunta cap aquí.

Em pregunto si el que impulsarà el canvi serà el patrimoni cultural respectat com a eina per la millora del barri o bé prevaldrà la creació de la promoció d'habitatges i el turisme. Crec que, com que ja intueixo la resposta, no puc dormir massa.

Articles Interacció. Indispensable!

Recomano un apunt de l'Oriol Cendra i d'en Nicolas Barbieri, els quals també em semblen molt interessants. Es diu [La dimensió educadora del tercer sector cultural](#) [16], en el que posicionen la cultura com a eina educativa per tal d'afavorir la participació, la cohesió social i l'equitat.

Categories: Consells

Categories: Sèries editorials

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: inclusió cultural

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: desenvolupament territorial

Etiquetes: gestió cultural

- [17]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2025/09/consells/antonioalcantara>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://web.ub.edu/inici>

[3] <https://ateneu9b.net/ca>

[4] <https://www.laperiferica.cat/>

[5] <https://educaciotransformadora.com/>

[6] <https://www.rac105.cat/programa/matina-codina>

[7] <https://neret.cat/producte/circ-a-lescola-creativitat-motricitat-i-cooperacio/>

[8] <https://neret.cat/>

[9] <https://traficantes.net/libros/cultura-ingobernable>

[10] <https://interaccio.diba.cat/blogs/2023/06/palaus-del-poble>

[11] <https://xarxanet.org/comunitari/noticies/xavier-artal>

[12] <https://xamfra.net/>

[13] <https://www.caravancircusnetwork.eu/>

[14] <https://www.teatrebarcelona.com/espectacle/escola-de-circ-de-palestina-sarab>

[15] https://sites.google.com/view/docents080/p%C3%A0gina-principal?fbclid=PAZXh0bgNhZW0CMTEAAad1EisUyAKcO107FsZiZEA83gD58JpQhuMdUhQFQOTLMWVHcMN8mFN1Wb3fpQ_aem_Ri7JP5SJTh7cPRtVmNN--Q

[16] <https://interaccio.diba.cat/news/2021/06/tercer-sector-cultural-educacio>

[17] <https://interaccio.diba.cat/node/10121>